directly affected the activities of business entities, namely: providing taxpayers with benefits, regulating holidays, restricting the transportation of certain anti-epidemic goods outside the customs territory of Ukraine. In addition, the authorities imposed administrative penalties and increased criminal liability for violations of the rules on quarantine of people, sanitary-hygienic, sanitary-anti-epidemic rules and norms. It is noted that the lack of necessary medicines and equipment in Ukraine during the pandemic of the coronavirus testifies to our country's dependence on other countries and proves the urgency of increasing our own capacities and expanding our own production. In addition, it is proposed, in connection with the adoption of legislative and other legal acts aimed at preventing the spread of COVID-19 coronavirus in the territory of Ukraine, to make timely amendments and supplements into legal acts in order to harmonize the current legislation.

Keywords: administrative and legal regulation, entrepreneurship entities, counteraction to the coronavirus pandemic, quarantine, emergency, state of emergency, benefits, responsibility of entrepreneurship entities.

DOI: 10.33766/2524-0323.89.186-194
УДК342.951: 614.2 (477)

О. Л. Сіделковський,
кандидат медичних наук,
керівник клініки «Аксмед»
(м. Київ, Україна)
e-mail: ols_med@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4139-4478>

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОГО МЕДИЧНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

У статті розглядається проблематика виокремлення принципів формування та принципів функціонування єдиного медичного простору України. Аналізуються причини незадовільного стану вітчизняної охорони здоров'я та роль і значення адміністративного права у їх подоланні. Запропоновано конкретні принципи, які можуть бути покладені в основу побудови єдиного медичного простору України. Стверджується, що дотримання цих принципів здатне покращити якість та доступність медичної допомоги.

Ключові слова: єдиний медичний простір, принципи, медичне право, адміністративне право, права пацієнтів, обов'язкове медичне страхування.

Постановка проблеми. Стан здоров'я значної кількості громадян України залишається таким, який потребує покращення. Наслідки Чорнобильської катастрофи 1986 року, незадовільний економічний стан у державі, неможливість з боку держави гарантувати належне соціальне забезпечення – усі ці й багато інших факторів обумовлюють актуальність розгляду питань, пов'язаних із збереженням та покращенням стану справ у вітчизняній медицині.

Як справедливо зазначає С. Г. Стеценко, галузь охорони здоров'я України потребує кардинальних змін. Практично ніхто не заперечує тієї обставини, що завдання, які ставляться суспільством перед державою та її публічно-правовими інституціями стосовно забезпечення функціонування сфери охорони здоров'я, виконуються не в повному обсязі. Це стало все більш очевидним із отриманням Україною

статусу незалежної держави в 1991 році. Зміни соціально-економічних, політичних чинників, фінансові негаразди початку 90-х років минулого століття зумовили необхідність постановки питання щодо проведення реформи у сфері медицини. Радянська модель організації охорони здоров'я (справедливості заради, нагадаю, що вона не була поганою, свідченням чого стало офіційне визнання її первинної медичної допомоги взірцевою для впровадження в інших державах, що мало місце 1978 року в діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я) вже не могла бути реалізована в умовах незалежної України. Відповіддю на такого роду невідповідність стало ініціювання медичної реформи [1, с. 57].

Тобто медична реформа на часі, вона потрібна і державі, і суспільству. У рамках медичної реформи наразі активно обговорюється проблематика створення єдиного медичного простору. Медичний простір спрямований на функціональне об'єднання можливостей державної, комунальної, приватної та відомчої медицини задля покращення якості та доступності медичної допомоги. У сенсі пошуку шляхів створення та належного правового регулювання єдиного медичного простору важливим видається попереднє формулювання адміністративно-правових принципів, за якими буде відбуватись створення та публічне управління означеним медичним простором. Дані принципи повинні стати свого роду фундаментом побудови даного функціонального медико-правового утворення. Автор свідомо виділяє два різновиди вказаних принципів: принципи формування та принципи функціонування єдиного медичного простору. Це обумовлено тим, що завдання, які стоять перед публічно-правовими інституціями стосовно єдиного медичного простору дещо відрізняються на етапі формування та на етапі функціонування даного медико-правового феномену.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання медичного права все активніше розглядаються в площині юридичної науки. Проблематика правового регулювання медичної діяльності загалом та формування медичного простору зокрема було предметом системних наукових розвідок З. Гладуна, Б. Логвиненка, Р. Майданіка, Т. Самілик, В. Стеценко, С. Стеценка, Д. Шатковської, Н. Шевчук. Проте наразі об'єктивно недостатньо опрацьованою є наукова та практична проблема принципів формування та принципів функціонування єдиного медичного простору України.

Формулювання цілей. Метою цієї статті є обґрунтування адміністративно-правових принципів, які лежать в основі формування та функціонування єдиного медичного простору України.

Виклад основного матеріалу. Станом на сьогодні в державі існує державна, комунальна, приватна та відомча медицина. З точки зору історії України, її традицій та підходів до правового забезпечення медичної діяльності такий варіант організації охорони здоров'я є виправданий. Проте наразі, коли мова йде про проведення медичної реформи, про необхідність пошуку шляхів забезпечення та захисту прав пацієнтів, актуальним є пошук шляхів до формування єдиного медичного простору. Відтак важливим є належна публічна політика в цій царині, ключову роль у якій, як правило, відіграє уряд, який не лише буде здійснювати, але й активно впливати на її формування, у тому числі й під час законотворчої діяльності. Активність уряду під час законотворчого процесу не є феноменом виключно України, а є невід'ємною рисою функціонування більшості парламентського-президентських та парламентських республік. Наприклад, у ФРН приблизно 3/4 федеральних законів, які приймаються, ґрунтуються на проектах, які були підготовлені саме в уряді [2, с. 63]. Це важливо, оскільки:

1. Публічна політика – це явище, котре значною мірою залежить від результатів попередніх виборів, проте не в меншій мірі – від адміністративно-правового забезпечення її впровадження в життя.

2. Єдиний медичний простір – відносно нове явище для вітчизняної охорони здоров'я та практично не розроблене (не досліджене) в рамках правової науки загалом та адміністративно-правової зокрема.

3. Поєднання необхідності формування єдиного медичного простору з проведенням у нашій державі протягом 2016-2019 рр. медичної реформи, яка передовсім спрямована на зміну системи фінансування медичної галузі.

4. Наявність наразі нормативно-визначеного поділу системи охорони здоров'я зумовлює певну уніфікацію діяльності відповідних медичних закладів. Уніфікацію, яка спрямована на забезпечення прав отримувачів медичних послуг [3, с. 176].

У рамках публічної політики побудови системи єдиного медичного простору, з нашої точки зору, важливим є чітке формулювання принципів, на яких буде базуватись конкретна діяльність суб'єктів владних повноважень, адже від такого роду принципів багато в чому залежить якісний «старт» єдиного медичного простору, його сприйняття суспільством та пересічними громадянами. Підсумок, який очікують усі від єдиного медичного простору, – покращення якості та доступності медичної допомоги стане можливими лише тоді, коли першочергово сформульовані принципи будуть реально втілені в життя. Саме тому формулювання принципів є важливим на початку роботи, а їх дотримання – у процесі діяльності із започаткування єдиного медичного простору України.

Ми вважаємо класичним визначення, дане провідним вітчизняним теоретиком права П. М. Рабіновичем, який на сторінках юридичної енциклопедії зазначає, що принципи права – це керівні засади (ідеї), які визначають зміст і спрямованість правового регулювання суспільних відносин. Значення принципів права полягає в тому, що вони в стислому вигляді, концентровано відображають найсуттєвіші риси права, є його квінтесенцією, «обличчям». Види принципів права такі: загальнолюдські (цивілізаційні), типологічні, конкретно-історичні, галузеві, міжгалузеві [4, с. 128]. Загальнолюдські принципи – це юридичні засади, ідеали, які зумовлюються певним рівнем усесвітнього розвитку цивілізації, втілюють прогресивні здобутки прав, історії людства й широко визнані в міжнародних нормативних документах. До цих принципів, зокрема, належать: захист основних прав і свобод людини; юридична рівність однойменних суб'єктів перед державою та перед законом; верховенство закону як акта нормативного волевиявлення вищого представницького органу державної влади або прямого волевиявлення народу (референдум); взаємопов'язаність (єдність) юридичних прав і обов'язків; закріплення в нормах об'єктивних, права процедурно-процесуальних механізмів здійснення та захисту суб'єктивних юридичних прав і виконання обов'язків людей та інших суб'єктів суспільного життя; здійснення правосуддя незалежними судами; застосування юридичної відповідальності тільки в разі вчинення особою винного протиправного діяння (презумпція невинуватості особи).

Без перебільшення, цей варіант розуміння принципів права можливо та доцільно використовувати й для потреб адміністративно-правового забезпечення медичної діяльності, зокрема стосовно єдиного медичного простору України. У цій частині ми наголошуємо, що теоретичні правові принципи (виходячи із призначення

теорії держави і права в системі юридичних наук) повинні бути підґрунтям для формування адміністративно-правових принципів.

У науковій правовій літературі виокремлюються дві концепції щодо правових принципів. Згідно з першою концепцією, побудованою на теорії позитивізму, принципи права – це ідеї, теоретичні, нормативно-керівні положення того чи іншого виду людської діяльності, що конкретизуються в змісті правових норм та об'єктивно зумовлені матеріальними умовами існування суспільства. Відповідно до другої концепції, що бере початок від ідеї природного права, принципи права розуміють як керівні ідеї, об'єктивно властиві праву відправні начала, незаперечні вимоги (позитивні зобов'язання), які висувують до учасників суспільних відносин із метою гармонійного поєднання індивідуальних, групових і громадських інтересів та визначають зміст і спрямованість правового регулювання, відображають найважливіші закономірності соціально-економічної формації [5, с. 40]. У даному контексті слушною є думка, що «рушійною основою правотворчості є соціальні інтереси різних груп громадськості. Виявлення, формування та вираження їх у праві, у тому числі й під впливом суб'єктивних інтересів учасників правотворчого процесу, дозволяє закріпити в праві певну рівновагу цих інтересів» [6, с. 73].

І. А. Буряк у рамках своєї дисертації зазначає, що ним формулюється авторська позиція щодо принципів формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я. До таких принципів слід віднести: принцип врахування пріоритетності сфери соціального життя; принцип належної правової забезпеченості; наукової обґрунтованості; практичної апробованості; цілеспрямованості; послідовності реалізації; ефективного реагування на потенційні та реальні загрози, що можуть вплинути на належний хід її реалізації; відповідності існуючим реаліям політичного, економічного та іншого характеру; принцип необхідності дотримання міжнародних стандартів та поєднання вітчизняних традицій зі світовим досвідом у цій сфері [7, с. 7]. У цілому, погоджуючись із вказаним варіантом, усе ж таки зазначимо про те, що складно погодитись із двома із запропонованих принципів, а саме: практичної апробованості та відповідності існуючим реаліям політичного, економічного та іншого характеру. Мова йде про те, що важко (а фактично і неможливо) забезпечити практичну апробованість у процесі формування принципів державної політики у сфері охорони здоров'я, адже формування принципів – це початковий процес, тож про яку апробованість тут може йти мова? Крім того, принципи мають сприйматись як керівні ідеї, спрямовані уперед, для досягнення яких ми маємо рухатись. Відтак, відповідність існуючим реаліям політичного, економічного та іншого характеру (а ми віддаємо належне і сприймаємо незадовільний стан вітчизняної економіки та соціальної сфери) тягнутиме нас постійно назад, не даватиме прогнозувати, планувати і досягати позитивних результатів.

Нами пропонується наступний перелік основних адміністративно-правових принципів формування та функціонування єдиного медичного простору України: наукова обґрунтованість (обов'язковість попереднього науково-експертного обговорення реформаторських кроків); верховенство права (права та свободи людини є найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість дій суб'єктів владних повноважень стосовно запровадження єдиного медичного простору); законність (реформаторські дії мають відповідати вимогам чинного законодавства); запровадження обов'язкового медичного страхування (що потенційно здатне забезпечити

зміну парадигми фінансування процесу надання медичної допомоги); стандартизація (уніфіковані підходи до профілактики, діагностики, лікування, реабілітації патологічних станів у межах єдиного медичного простору, що дозволить забезпечити певну прогнозованість результатів лікування); пріоритетність профілактичної складової (максимальна увага запобіганню відхилень у стані здоров'я, запровадження щорічних всеохоплюючих диспансеризацій); міжсекторальна взаємодія (пошук та налагодження шляхів організаційної взаємодії державних, комунальних, приватних та відомчих медичних закладів); залучення інституцій громадянського суспільства (що дозволить використовувати ініціативність та креативність інституцій громадського сектору для отримання позитивних результатів); забезпечення збереження медичної таємниці (запобігання незаконному поширенню інформації, що є об'єктом медичної таємниці, що в умовах різних систем охорони здоров'я державної, комунальної, відомчої та приватної належності є більш ніж важливим); діджиталізація медичного документообігу (підтримка електронного документообігу в межах єдиного медичного простору, поступова відмова від паперових носіїв медичної інформації).

Говорячи про класифікацію, то, з нашої точки зору, до принципів формування єдиного медичного простору можуть бути віднесені: наукова обґрунтованість; верховенство права; міжсекторальна взаємодія; залучення інституцій громадянського суспільства; забезпечення збереження медичної таємниці.

Своєю чергою, до принципів функціонування єдиного медичного простору доцільно віднести: законність; запровадження обов'язкового медичного страхування; пріоритетність профілактичної складової; стандартизація; діджиталізація медичного документообігу.

Ми усвідомлюємо певну умовність такого роду класифікації, оскільки певна частина принципів носить універсальний характер і можуть бути використані як у період формування, так і в період функціонування єдиного медичного простору. Проте такого роду розподіл є важливим з позицій теоретико-методологічної та науково-дослідної доцільності, а це, свого роду, попередні кроки перед практичним застосуванням.

Надамо короткі пояснення деяким принципам. Запровадження обов'язкового медичного страхування (що потенційно здатне забезпечити зміну парадигми фінансування процесу надання медичної допомоги). Тут ми погоджуємося із позицією В. Ю. Стеценко, яка стверджує, що обов'язкове медичне страхування є суттєвим кроком до розв'язання багатьох проблем української медицини, і однією із причин цього є необхідність забезпечення якості медичної допомоги – об'єктивного критерію задоволеності наданими медичними послугами з боку пацієнтів, а також наявності правових відносин, які виникають між лікувальною установою, де надавалася медична допомога та страховою медичною організацією, яка фінансує медичну допомогу. Забезпечення якості та безпеки медичної допомоги має стати індикатором, за яким пересічні громадяни судитимуть про ефективність (неефективність) запровадження обов'язкового медичного страхування [8, с. 51-52]. Обов'язкове медичне страхування здатне стати свого роду фоном єдиного медичного простору, який уніфікує організаційні, фінансові та інші питання надання медичної допомоги.

Стандартизація медичної допомоги. Це більш ніж важливий принцип, який потенційно здатен стати одним із ключових при побудові єдиного медичного простору. Прикметники «єдиний» та «стандартизований» є дещо подібними, відтак це

може сприйматись як передумова адекватності та доцільності використання принципу стандартизації. На думку К. П. Воробйова, стандартизація медичних послуг уже кілька десятиліть вважається одним із необхідних умов існування національних систем охорони здоров'я. Судячи з дій українських чиновників від охорони здоров'я, тільки в останні кілька років ця парадигма була прийнята в Україні, оскільки лише в цей час почали розробляти методологічні основи стандартизації медичної допомоги та затверджувати ці рекомендації на рівні наказів МОЗ України. Створення «Департаменту стандартизації медичних послуг» та поточна діяльність цієї структури також демонструють всіляке прагнення до послідовного й систематичного впровадження стандартів надання медичної допомоги в Україні [9, с. 148]. Нам видається, що запровадження єдиного медичного простору, без усякого сумніву, природно має стати фактором покращення стану справ із запровадженням медичних стандартів, адже наразі, як відомо, такі підходи дещо різняться в державних, комунальних, приватних та відомчих медичних закладах.

Залучення інституцій громадянського суспільства дозволить використовувати ініціативність та креативність інституцій громадського сектору для отримання позитивних результатів. Нам видається, що цей крок є не тільки і не стільки даниною моді на подібного роду ініціативи. Громадянське суспільство повинне бути долученим до цієї роботи і такого роду принципи є доцільними в системі формування єдиного медичного простору. Ми погоджуємося із С. Г. Стеценком, який зазначає, що не буде великим відкриттям теза про те, що як громадянське суспільство, так і соціальна держава – явища суспільно корисні, важливі та свідчать про якісно високий рівень розвитку суспільства та держави. Громадянське суспільство – це добре, оскільки в його рамках у пересічного громадянина з'являється можливість мати реальну свободу та незалежність від держави, вільно реалізовувати свої права, свободи та законні інтереси, об'єднуватись з іншими вільними громадянами на підставі спільних потреб чи інтересів тощо. Своєю чергою, соціальна держава – це добре, оскільки є продовженням, якісно новим рівнем правової держави, засвідчує домінування в державі соціальної функції, акцентує увагу на рівності стартових можливостей та справедливості розподілу економічних результатів. Проте є питання, яке видається важливим з точки зору правової науки, та ще не знайшло своєї відповіді про те, чи можуть ці дві початково, беззаперечно, позитивні категорії (громадянське суспільство та соціальна держава) співіснувати в рамках одного просторово-темпорального середовища? Причому співіснувати із взаємно потенціюючим ефектом [10, с. 71-72].

Нам видається, що відповідь на це питання має бути ствердною. Так, громадянське суспільство і соціальна держава мають і повинні співпрацювати в рамках правового регулювання медичної діяльності загалом та формуванні єдиного медичного простору зокрема. Це піде на користь і громадянському суспільству, і державі. Важливою в даному разі є думка, що «розширення можливостей реалізації прав громадян для того, щоб відігравати роль у прийнятті нормативно-правових актів не лише через обраних представників до органів публічної влади, але й через різноманітні конституційно-правові форми впливу, дозволяє враховувати думку та інтереси різноманітних суспільних груп під час прийняття нормативно-правових актів та наближає громадян до процесу вирішення державних та суспільних справ» [11, с. 25].

Постановка питання в такому контексті не є випадковою, оскільки, відповідно

до ст. 5 Конституції України, «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування» [12]. Український учений В. Федоренко з цього приводу додає, що «Демократія починає ототожнюватися не лише з виборами і референдумами, а й із широкою участю громадянського суспільства та його інститутів в усіх сферах суспільного та державного життя. [...] Власне, демократія участі або ж партисипаторна демократія, що сформувала такий основоположний принцип сучасного врядування як «government of the people», стала важливим чинником успіху демократизації на межі останніх століть» [13, с. 280].

Висновки. Отже, як видається, початкове визначення та теоретико-методологічне наповнення принципів, на підставі яких має бути побудований єдиний медичний простір України є важливим завданням юридичної науки. Розподіл їх на принципи формування та принципи функціонування є доцільним як з точки зору наукової доцільності, так і з позицій практичної значущості.

Використані джерела:

1. Стеценко С. Г. Медична реформа в Україні: право, політика, мораль. *Публічне право*. 2017. № 4. С. 57-61.
2. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові засади лобіювання у Федеративній Республіці Німеччини. *Вибори та демократія*. 2009. № 3. С. 59-66.
3. Сіделковський О. Л. Адміністративно-правова сутність публічної політики у контексті формування єдиного медичного простору України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. № 4. С. 175-182.
4. Рабінович П. М. Принципи права. *Юридична енциклопедія: В 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемпученко (голова редкол.) та ін. К.: Укр. енцикл., 1998. Т. 5: П-С. 2003. С. 128.*
5. Старчук О. В. Щодо поняття принципів права. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 40-44.
6. Нестерович В. Ф. Категорія «інтерес» у правотворчості: загально-теоретичні аспекти. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ*. 2006. № 1. С. 73-78.
7. Буряк І. О. Адміністративно-правове регулювання у сфері забезпечення права громадян України на охорону здоров'я: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2013. 20 с.
8. Стеценко В. Ю. Обов'язкове медичне страхування як крок до вирішення багатьох проблем української медицини: правові засади. *Публічне право*. 2016. № 3. С. 48-53
9. Вороб'єв К. П. Европейская политика оценки технологий здравоохранения. *Український медичний часопис*. 2014. № 2. С. 142-150
10. Стеценко С. Г. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії. *Право України*. 2014. № 4. С. 71-80.
11. Нестерович В. Ф. Постмодерні нормативні підходи конституційно-правових засад впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів. *Право і суспільство*. 2016. № 1. С. 24-29.
12. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
13. Федоренко В. Л. Конституційне право України: Підручник. К.: Видавництво ЛІРА-К, 2016. 616 с.

References:

1. Stetsenko, S. G. (2017) Medychna reforma v Ukraini: pravo, polityka, moral. *Publichne pravo - Public law*, 4, 57-61. [in Ukrainian].

2. Nesterovych, V. F. (2009) Konstytutsiyno-pravovi zasady lobiyuvannya u Federatyvnyi Respublitsi Nimechchyny. *Vybory ta demokratiya – Elections and democracy*, 3, 59-66. [in Ukrainian].
3. Sidelkovskiy, O. L. (2019) Administratyvno-pravova sutnist publichnoi polityky u konteksti formuvannya yedynoho medychnoho prostoru Ukrainy. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka*, 4, 175-182. [in Ukrainian].
4. Rabinovych, P. M. (2003) Pryntsypy prava. Yurydychna entsyklopediia (Vol. 1-6); Yu. S. Shemshuchenko (Ed.) et al. Kyiv: Ukr. entsykl., 1998, Vol. 5: P-S, 128. [in Ukrainian].
5. Starchuk, O. V. (2012) Shchodo poniattia pryntsypiv prava. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava – Journal of the Kyiv University of Law*, 2, 40-44. [in Ukrainian].
6. Nesterovych, V. F. (2006). Katehoriia "interes" u pravotvorchosti: zahalnoteoretychni aspekty. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Bulletin of the Lugansk State University of Internal Affairs*, 1, 73-78. [in Ukrainian].
7. Buriak, I. O. (2013) Administratyvno-pravove rehuliuвання u sferi zabezpechennia prava hromadian Ukrainy na okhoronu zdorov'ia. *Extended abstract of canddate's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].
8. Stetsenko, V. Yu. (2016) Obov'iazkove medychne strakhuvannya yak krok do vyryshennia bahatokh problem ukraïnskoi medytsyny: pravovi zasady. *Publichne pravo – Public Law*, 3, 48-53. [in Ukrainian].
9. Vorobjev, K. P. (2014) Evropeiskaia polytyka otsenky tekhnolohiyi zdavookhranenyia. *Ukrainskyi medychnyi chasopys – Ukrainian Medical Journal*, 2, 142-150. [in Ukrainian].
10. Stetsenko, S. G. (2014) Hromadianske suspilstvo ta sotsialna derzhava: problemy vzaiemodii. *Pravo Ukrainy – Law of Ukraine*, 4, 71-80. [in Ukrainian].
11. Nesterovych, V. F. (2016) Postmoderni normatyvni pidkhody konstytutsiyno-pravovykh zasad vplyvu hromads'kosti na pryynyattia normatyvno-pravovykh aktiv. *Pravo i suspilstvo – Law and Society*, 1, 24-29. [in Ukrainian].
12. Konstytutsiya Ukrainy: pryynyata na p'yatiy sesiyi Verkhovnoyi Rady Ukrainy 28 chervnya 1996 roku. (1996) *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 30, art. 141. [in Ukrainian].
13. Fedorenko, V. L. (2016) Konstytutsiïne pravo Ukrainy. K.: Vydavnytstvo Lira-K. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 19.02.2020

Сиделковский А. Л.,

кандидат медицинских наук,
руководитель клиники «АКСИМЕД»
(г. Киев, Украина)

ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ПРИНЦИПЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЕДИНОГО МЕДИЦИНСКОГО ПРОСТРАНСТВА УКРАИНЫ: АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЕ ИЗМЕРЕНИЕ

В статье рассматривается проблематика выделения принципов формирования и принципов функционирования единого медицинского пространства Украины. Анализируются причины неудовлетворительного состояния отечественного здравоохранения и роль и значение административного права в их преодолении. Предложены конкретные принципы, которые могут быть положены в основу построения единого медицинского пространства Украины. Утверждается, что соблюдение этих принципов способно улучшить качество и доступность медицинской помощи.

Ключевые слова: единое медицинское пространство, принципы, медицинское право, административное право, права пациентов, обязательное медицинское страхование.

Sidelkovsky O.,

Candidate of medical sciences,

Head of Aksimed clinic

(Kyiv, Ukraine)

PRINCIPLES OF FORMATION AND PRINCIPLES OF FUNCTIONING OF THE UNIFORM MEDICAL SPACE OF UKRAINE: ADMINISTRATIVE DIMENSION

The article deals with the problem of separation of principles of formation and principles of functioning of the single medical space of Ukraine. The reasons for the unsatisfactory state of national healthcare and the role and importance of administrative law in overcoming them are analyzed.

The health status of a significant number of Ukrainian citizens remains in need of improvement. The consequences of the Chernobyl disaster of 1986, the poor economic situation in the country, the inability of the state to guarantee adequate social security - all these and many other factors make it urgent to consider issues related to the preservation and improvement of the state of affairs in domestic medicine.

The article states that medical reform is needed on time, both for the state and for society. Medical reform is currently actively discussing the issue of creating a single medical space. The medical space is aimed at functionally integrating the capabilities of public, communal, private and departmental medicine to improve the quality and accessibility of care. In the sense of finding ways to create and properly regulate a single medical space, it is important to pre-formulate administrative and legal principles by which the creation and public management of the designated medical space will take place. These principles should become a basis for the construction of this functional medical and legal education.

The concrete principles that can be the basis for the construction of a single medical space of Ukraine are proposed. It is proposed to include the principles of formation of a single medical space: scientific validity; Rule of Law; intersectoral interaction; involvement of civil society institutions; securing medical confidentiality.

In turn, it is advisable to include the principles of functioning of a single medical space: legality; compulsory health insurance; the priority of the preventive component; standardization; digitization of medical records.

It is argued that adherence to these principles can improve the quality and accessibility of care.

Keywords: uniform medical space, principles, medical law, administrative law, patients' rights, compulsory health insurance.